

Enligt sändlista

Helena Gralén
Landsbyggsavdelningen
036-39 51 40Postadress 551 86 Jönköping
Besöksadress Hamngatan 4
Tfn 036-39 50 00
Fax 036-12 15 58
E-post lanstyrelsen@f.lst.se
www.f.lst.se

Bildande av naturreservatet Nyckelås i Mullsjö och Jönköpings kommuner

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) området Nyckelås, som det avgränsas på bifogad karta (bilaga 1), som naturreservat.

Syftet med reservatet är att:

- bevara och utveckla en äldre lövskog med både ädellöv- och trivallövträd
- bevara och utveckla naturskogsartad och talldominerad barrblandskog
- bevara en åsträcka av Tidan
- bevara och ge förutsättningar för en hög artrikedomen knuten till ädellövskog, trivallövskog, äldre tallskog, blandskog, källpåverkade miljöer, död ved, gamla och grova lövträd samt vattenmiljöer
- bevara de listade habitaterna och arterna enligt EU:s art- och habitatdirektiv i gynnsamt tillstånd
- ge möjlighet till naturupplevelse inom ramen för bevarandet av naturvärdena

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken, samt 22 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se **Reservatsföreskrifter**).

Länsstyrelsen fastställer, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., de mål och riktlinjer för områdets långsiktiga vård som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen (bilaga 3). Förvaltare av reservatet ska vara Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Administrativa data

Objektnamn	Nyckelås
Skyddsform	naturreservat
Kommun	Mullsjö och Jönköping
Socken	Bjurbäck och Bottnaryd
Karta	fastighetskarta: 7D 3f, 7D 2f
Lägesbeskrivning	Ca 1 km väster om Bjurbäcks kyrka
Fastigheter	Näs 4:1, 4:5, Höganäs 1:1, 1:2, Nybygget 1:1, Bottnaryds-Målskog 2:1

Markägarkategori	Enskilda, staten (Naturvårdsfonden)
Gräns	Enligt bifogad karta, bilaga 1
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län
Areal	151 ha

Beskrivning av området

Nyckelås är ett för länet ovanligt stort lövskogsområde med näringsrika markförhållanden. Lövskogen breder ut sig i slutningen ner mot Nässjöns västra strand och längs med Tidans norrut mot sjön Brängen. En stor andel av lövskogen utgörs av ädellöv av framförallt ek och ask. Hela lövskogen är mer eller mindre påverkad av rörligt markvatten och det finns många källor och bäckar i området. De näringsrika markförhållandena har gjort att en för trakten ovanligt rik kärlväxtflora förekommer med arter som dvärghäxört, trolldruva, vätteros, strutbräken och gullpudra. På de grova ädellövträden växer arter som lunglav och den rödlistade arten almlav. Även fågellivet är rikt med bland annat stjärtmes, mindre hackspett och strömstare. I Tidans flod finns öring, flodpärlmussla och spetsig målarmussla. Flodpärlmussla är en rödlistad art.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

1. avverka, röja, hugga ved, plantera, så eller utföra andra skogliga åtgärder
2. uppföra helt ny byggnad eller anläggning, med undantag för jaktorn se A14
3. anlägga väg, parkeringsplats, led, bro eller spång. Förbudet gäller inte underhåll av befintliga grusvägar eller broar över Tidans
4. uppföra mast eller antenn eller anlägga luft- eller markledning
5. anordna upplag av något slag, med undantag för markägare eller för arrendator till torpet Nyckelås att förvara en båt vardera på befintliga båtplatser enligt karta
6. bedriva täkt av något slag
7. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla eller tippa
8. utföra vattenverksamhet enligt 11 kap. MB (1998:808), vilket innebär förbud mot bland annat att avleda vatten från ån eller andra källor, dika eller utföra annan åtgärd som påverkar hydrologin i området. Förbudet gäller inte verksamhet som omfattas av vattendom för vattenuttag i Tidans till skidbacken i Knaggebo, eller för vilket det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas (11 kap. 12 § miljöbalken).*)
9. anlägga fiskodling eller odling av andra djur- eller växtarter med undantag av befintlig försöksodling i nuvarande omfattning om 1,1 ha
10. plantera in för trakten främmande djur- eller växtarter
11. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel
12. tillföra kalk, andra mineralämnen eller gödselmedel

*) Förbudet träder i kraft två år från dagen för detta beslut eller vid den tidigare tidpunkt vid vilken en eventuell vattendom börjar gälla.

13. anlägga brygga eller båtplats. Undantag gäller för underhåll av befintlig brygga på fastigheten Höganäs 1:1 och på Bottnaryds-Målskog 2:1 enligt karta

Utöver vad som annars gäller är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

14. uppföra nytt eller flytta befintligt jakttorn
15. uppföra stängsel eller hägnad
16. sälja fiskekort

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet.

1. Utmärkning (enligt svensk standard SIS 03 15 22) och skyltning av reservatet.
2. Anläggande av vandringsled samt underhåll av vandringsled, vindskydd och rastplatser.
3. Utförande av åtgärder enligt fastställd skötselplan (bilaga 3), bland annat avverkning av gran i syfte att gynna lövet, samt uppföljning av bevarandemål.

C. Föreskrifter för allmänhet och sakägare enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

1. skada levande eller döda, stående eller liggande, träd och buskar
2. framföra motordrivet fordon. Förbudet gäller inte på befintliga vägar. Förbudet gäller inte heller för sakägare vid uttransport av fälld älg med mindre fordon och vid god bärighet.
3. plocka eller gräva upp växter eller växtdelar eller svamp med undantag av bär eller matsvamp för husbehov
4. parkera annat än på anvisad parkeringsplats
5. ställa upp motorfordon, husvagn eller släpvagn
6. störa djurlivet genom närgånget uppträdande vid t.ex. fågelbo
7. sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning
8. elda annat än med medhavd ved
9. tälta mer än ett dygn
10. paddla kanot eller färdas med annan farkost i ån med undantag för innehavare av särskild rätt till fiske när fiske bedrivs
11. fiska öring med annat än med en enkelkrok utan hulling. Det är vidare förbjudet att fiska öring med naturligt bete. Öring som fångas skall genast släppas tillbaka i vattnet.
12. cykla eller rida annat än på befintliga grusvägar eller på anvisade stigar

13. fånga eller samla in ryggradslösa djur med undantag av fiskerättsinnehavares rätt till fiske av signalkräfta
14. vaska guld
15. använda området för tävlings- eller övningsändamål eller motsvarande annat än på befintliga grusvägar

Utöver vad som annars gäller är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

16. använda området för organiserad lägerverksamhet med fler än 30 personer

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för reservatets skötsel och uppföljning enligt fastställd skötselplan (bilaga 3). Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga ledningsgator, befintliga vägar och vindskydd som berör reservatet.

Från föreskrifterna undantas även åtgärder för vetenskaplig undersökning eller motsvarande, som i förväg godkänts av länsstyrelsen.

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen inledde diskussioner om reservatsskydd för området med berörda markägare i december 2001. I februari 2002 lämnade Länsstyrelsen ett uppdrag till SVEFA AB om värdering och förhandling för det aktuella området. Länsstyrelsen träffade därefter avtal om intrångsersättning och köp med berörda markägare.

Samråd enligt 25-26 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har skett med Naturvårdsverket, Skogsvårdsstyrelsen samt Mullsjö och Jönköpings kommuner.

Förslag till beslut och skötselplan har den 13 april 2004 skickats på remiss till kommunerna, Skogsvårdsstyrelsen, Mullsjö Alpin AB, friluftsrämjandet i Mullsjö, naturskyddsföreningen och Botaniska Sällskapet i Jönköping. Berörda sakägare förelades samtidigt att inkomma med yttrande. Samtliga inkomna yttranden har tillstyrkt reservatsbildningen. Mullsjö kommun har framfört vikten av att lösa frågan om vattenförsörjningen till skidbacken, som gränsar till reservatet, på ett tillfredsställande sätt. Vattenfall och Teliasonera har framfört behovet av att även i framtiden kunna underhålla de ledningar som berör reservatet. Jönköpings kommun och friluftsrämjandet har framfört synpunkter om friluftsliv och friluftsanordningar. Skogsvårdsstyrelsen har framfört synpunkter på områdets framtida skötsel. Framförda synpunkter har beaktats inför beslutet.

Skälen för beslutet

De höga naturvärdena i Nyckelås har uppmärksamrats vid flera tillfällen. Den rika kärlväxtfloran har bland annat noterats vid inventeringar av Västergötlands Botaniska Förening på 1980-talet. Delar av de källpåverkade områdena är av högsta klass i länets våtmarksinventering. Skogsvårdsstyrelsen har registrerat flera nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt i området. Området ingår i länets naturvårdsprogram (80-1). Den stora arealen ädellövskog med många grova lövträd och näringsrika markförhållanden gör att det förutom en rik

kärlväxtflora även finns stor artrikedom bland mossor, lavar och fåglar. Den del av Tidan som ingår i reservatet är biologiskt rik med bland annat öring och flodpärlmussla samt föreslås av Länsstyrelsen att pekats ut som särskilt värdefullt vattendrag både regionalt och nationellt. Flera hotade och sällsynta arter finns inom naturreservatet.

Nyckelås ingår sedan april 2004 i nätverket Natura 2000.

Länsstyrelsen bedömer att områdets höga naturvärden motiverar ett skydd mot avverkning av i första hand lövskog, borttransport av död ved, förändringar i hydrologin och exploatering i form av bland annat byggnation. Föreskrifterna är anpassade till reservatets syften och värden. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § miljöbalken avvägt föreskrifterna för området mot sakägares intresse och bedömer att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Reservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Hur man överklagar m.m.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet) **genom skrivelse till Länsstyrelsen** – se bilaga 4 (formulär 23).

Beslutet skall kungöras i länets författningssamling, samt i JönköpingsPosten och Falköpings Tidning. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörandet i författningssamlingen och gäller omedelbart även om de överklagas.

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket landshövding Lars Engqvist beslutat och reservatshandläggare Helena Gralén varit föredragande, har även länsråd Bo Landholm, länsassessor Göran Kjell och naturvårdsdirektör Johan Uhr deltagit

Lars Engqvist

Helena Gralén

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Skötselplan
4. Sakägarförteckning
5. Hur man överklagar
6. Sändlista